

"Lezen en schrijven, moet je dat niet op school leren?"

* Het Laatste Nieuws/Waasland, Het Laatste Nieuws/Westkust, Het Laatste Nieuws/Westhoek, Het Laatste Nieuws/Vakantie, Het Laatste Nieuws/Pajottenland, Het Laatste Nieuws/Vlaamse Ardennen, Het Laatste Nieuws/Oostkust, Het Laatste Nieuws/De Nieuwe Gazet, Het Laatste Nieuws/Mandelstreek, Het Laatste Nieuws/Middenkust, Het Laatste Nieuws/Mechelen-Lier, Het Laatste Nieuws/Leiestreek, Het Laatste Nieuws/Limburg, Het Laatste Nieuws/de Ring-Brussel, Het Laatste Nieuws/Kempen, Het Laatste Nieuws/Gent-Wetteren-Lochristi, Het Laatste Nieuws/Gent-Eeklo-Deinze, Het Laatste Nieuws/Dendermonde, Het Laatste Nieuws/Denderstreek, Het Laatste Nieuws/Leuven-Brabant, Het Laatste Nieuws/Brabant-Hageland, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Zuid, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Stad, Het Laatste Nieuws/Antwerpen Noord

Steeds meer kinderen gaan naar een logopedist - al noemen zij die soms 'de leesmevrouw' of 'de babbelmeneer'. Veel leerlingen van de lagere school krijgen er hulp met lezen en schrijven - té veel, vinden de centra voor leerlingenbegeleiding. "Als zo veel kinderen logopedie nodig hebben, bied je die dan niet beter op school aan?"

Een kleuter die lispelt, een lagereschoolleerling die problemen heeft met lezen en schrijven, een tiener die stottert of een leraar met stemproblemen: ze belanden allemaal bij de logopedist. Vorig jaar werden er in ons land 5,4 miljoen sessies gevolgd, zo blijkt uit nieuwe cijfers van het RIZIV. Dat zijn er ruim een derde meer dan in 2010, toen er nog sprake was van 3,9 miljoen sessies per jaar. "Mij lijkt dat enorm veel", stelt CD&V-Kamerlid Nathalie Muylle, die de cijfers opvroeg. "Ook de uitgaven zijn in die periode met bijna 39% gestegen. Ik denk dat we dus eens moeten bekijken wat de reden is voor die toename, of mensen niet te snel naar een logopedist stappen terwijl het niet nodig is."

Volgens de Vlaamse Vereniging van Logopedisten is dat niet het geval en is de toename te wijten aan het groeiende belang van goed communiceren in onze maatschappij. "Dat bepaalt of je op school en in je beroepsleven je kwaliteiten en talenten genoeg kan ontplooiën", aldus voorzitter Pol De Meyere. "Logopedie is ook bekender geworden, en er kunnen meer mensen geholpen worden omdat er veel meer logopedisten beschikbaar zijn." Te veel, zo klaagde de FOD Volksgezondheid enkele weken geleden nog aan. Sommige logopedisten zien gemiddeld maar 1 patiënt per dag, wat de kwaliteit niet ten goede komt.

Budget niet op

De overgrote meerderheid (73%) van de logopediegangers zijn kinderen uit de lagere school. "Dat is ook de periode dat veel stoornissen zichtbaar worden, denk maar aan dyslexie", aldus De Meyere. Ook jongere kinderen gaan iets vaker naar de logopedie dan vroeger, bijvoorbeeld omwille van slikproblemen of omdat ze stotteren. Tegelijk is ook het aantal ouderen dat bij de logopedist passeert de afgelopen jaren lichtjes toegenomen, bijvoorbeeld om opnieuw te leren spreken na een hersenbloeding.

Maar sturen scholen en ouders kinderen niet te snel naar de logopedist als ze bijvoorbeeld iets trager leren lezen? "Nee, die tendens is intussen gekeerd", benadrukt De Meyere. "Scholen krijgen nu vanuit de overheid de opdracht om sterk in te zetten op zorgomkadering. Leesproblemen die niet het gevolg zijn van dyslexie kan je aanpakken met extra aandacht op school. Pas als de problematiek van een kind hun expertise te buiten gaat, is het de bedoeling dat een logopedist wordt ingeschakeld en daar zien wij ook op toe."

Van overconsumptie is volgens hem dus geen sprake. "Vorig jaar werd het budget voorzien voor logopedie (109,5 miljoen, red.) zelfs niet helemaal opgebruikt. Bovendien, als je weet dat naar schatting 3 tot 5 procent van de bevolking met een stoornis kampt, zijn we er in feite nog lang niet. Logopedie is geen modeverschijnsel."

Gratis voor iedereen

De centra voor leerlingenbegeleiding of CLB's erkennen dat de logopedisten inspanningen gedaan hebben, om 'overconsumptie' tegen te gaan. "Toch blijft logopedie voor veel mensen te voor de hand liggend. Het wordt maatschappelijk bijna niet meer getolereerd als je niét direct naar verschillende specialisten loopt", zegt Stefan Grielens van de Vrije CLB-koepel. "Ik verwijt dat de ouders niet, want als je aan de schoolpoort vertelt dat je kind moeite heeft met lezen of schrijven, zullen anderen hen ook meteen vragen of ze nog niet naar de logopedist geweest zijn. Terwijl dat taken zijn van de school."

Al heeft een leerkracht toch niet altijd de tijd om met elke individuele problematiek bezig te zijn? "Akkoord, maar dan is de vraag: moet je investeren in buitenschoolse logopedie, of investeren in de school? Een logopedist kan dyslexie ook niet genezen, hé. De school zal nog altijd een manier moeten vinden om daarmee om te gaan. We pleiten er dan ook voor om logopedisten te integreren in het reguliere onderwijs, in plaats van logopedie apart te financieren via de ziekteverzekering. Zo'n parallelle economie, naast het 'gratis' onderwijs, zorgt alleen maar voor ongelijkheid, want niet iedereen kan zich logopedie veroorloven." Het wringt bij de CLB's dat zoveel kinderen logopedie nodig hebben om optimaal te functioneren. "Waarom het dan niet (gratis) op school aanbieden, net zoals in het bijzonder onderwijs?"

Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits (CD&V) benadrukt dat het inderdaad niet de bedoeling is dat er voor elk gering probleem naar een logopedist gelopen wordt. "Het is de kernopdracht van iedere school om elk kind goed te leren lezen, schrijven en communiceren", aldus Crevits. Ze benadrukt dat scholen dus ook de verantwoordelijkheid hebben om kinderen met leermoeilijkheden bij te spijkeren. "En dat doen ze ook", benadrukt de minister. Vanaf 1 september zal daar trouwens nog meer op toegezien worden, voorzag de minister in het nieuwe decreet leerlingenbegeleiding. "Maar dat neemt niet weg dat het goed is dat ouders gespecialiseerde hulp zoeken voor hun kind, als ze dat zelf nodig achten."

Stefan Grielens